

10. ZMĚNA KRITICKÉHO DUCHA

Modrá stuha

1 - PŘÍPRAVA

A. PRAMEN (VÝCHOZÍ TEXTY)

- **Příslaví 18,21** „V moci jazyka je život i smrt, kdo ho rád používá, nají se jeho plodů.“
- **Římanům 12,2** „A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.“
- **Efezským 4,22 – 5,20** „Odložte dřívější způsob života, staré lidství, které hyne klamnými vášněmi, obnovte se duchovním smýšlením, oblecté nové lidství, stvořené k Božímu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy.... Z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo, ale vždy jen dobré, které by pomohlo, kde je třeba, a tak posluchačům přineslo milost... Ať je vám vzdálena všechna tvrdost, zloba, hněv, křik, utržení a s tím i každá špatnost; buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám... Jako milované děti následujte Božího příkladu... O smilstvu, jakékoliv nezřízenosti nebo chamtivosti ať se mezi vámi ani nemluví, jak se sluší na ty, kdo patří Bohu. Vést sprosté, hloupé a dvojsmyslné řeči se nepatří; vy máte vzdávat Bohu díky!... Nenechte se od nikoho svést prázdnými slovy, aby vás nestihl Boží hněv jako ty, kdo ho neposlouchají... Nepodílejte se na neúčinných skutcích tmy...O tom, co oni dělají potají, je odporné i jen mluvit... ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.“
- **Koloským 3,1-17** „Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hledejte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží.K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem... Ale nyní odhodte to všechno: zlobu, hněv, špatnost, rouhání, pomluvy z vašich úst... Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblecté milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost... Nechtě ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmy, chválami a zpěvem, jak vám dává Duch.Všechno, cokoli mluvíte nebo děláte, čiňte ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci.“
- **Filipským 4,4-9** „Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomýšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. Konečně,...přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu...co jste přijali a uslyšeli i spatřili, to čiňte.“

B. CO JE TŘEBA ŘÍCT O „ZMĚNĚ KRITICKÉHO DUCHA“

Pokud by pokořování druhých bylo olympijskou disciplínou pak by někteří z mladých lidí byli mezi silnými zápasníky. Ve snaze dobře vycházet se svými přáteli, a distancovat se od lidí, kteří se zdají být úplně jiní než oni sami, nebo ve snaze vyřešit vlastní pocity které se týkají změn v jich samotných mladí lidé používají kruté slovní odseknutí ve své

běžné konverzaci. Také tomu napomáhá vliv médií. Vychytralé pubertácké průpovídky slyšíme z medií běžně, není to žádná výjimka. Řeči, které ponižují člověka, prodávají filmy, videa a lákají lidi aby se dívali na různé televizní pořady.. A nejen dospívající , ale také jejich rodiče si často neuvědomují jaký vliv to na ně může mít.

Apoštol Pavel rozuměl tomu, jaký vliv má na lidi to, čemu jsou vystaveni a nad čím pak následně přemýšlejí. Zjistil, že to čím lidé dovolí aby se zabývaly jejich myšlenky, dříve nebo později ovlivní to co řeknou nebo udělají.

C. Kam směřujeme s tou „změnou kritického ducha“? (O CO NÁM JDE?)

Po prostudování této lekce bychom byli rádi, aby studenti...

1. ...prozkoumat jestli náhodou nemají tendenci srážet jiné dolů aby se na ně povýšili.
2. ...porozuměli tomu, že křesťan by nikdy neměl druhého ponižovat a nebo o něm jedovatě mluvit.
3. ...prozkoumat jestli by se jejich chování v této oblasti života nemělo změnit.

D. POMŮCKY

Úvod: (Aktivita A) Papír, psací potřeby, nůžky (případně: nějaká pěkná hudba, nebo video, které by vytvářelo pěknou atmosféru). (Aktivita B) kousky papírků s větami, které pomáhají začít konverzaci, pro každou trojici studentů ve třídě, stopky, nebo hodinky (případně: budík, píšťalky, zvonek nebo něco jiného co dělá zvuk a čím by pak ukončili konverzaci)

Propojení: Tři stužky s nápisem „ To kým jsem mění svět.“ A zavírací špendlíky, další odznaky s tímto nápisem- třeba samolepky, jeden pro každého ze studentů, Bible, studentské materiály.

2 - PŘEMOSTĚNÍ (rozehřátí, rozjezd)

A. CO UŽ ZNÁM

Když studenti přicházejí do třídy, využijte prvních 10 minut následovně:

1. Zeptejte se, který verš z části na středu si vybrali k naučení. Povzbudte je, aby se tento verš pokusili říct z paměti.
2. Dejte jim příležitost podělit se o vlastní citát, který si napsali k pondělní lekci. Mluvte potom zvláště o těch, které zcela nevystihují křesťanský pohled na život. (Takové citace nejsou součástí každé lekce.)
3. Podívejte se společně na různé odpovědi, kterými reagovali na otázky v části na neděli. Pokud je to možné, můžete jim natisknout i odpovědi, které se objevily na webové stránce <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Diskuzi o těchto různých názorech zakončete myšlenkami z části „CO JE TŘEBA ŘÍCT O...“ z učitelských materiálů.

Pokud máte větší počet studentů, je dobré, aby se na tuto aktivitu rozdělili do menších skupinek s dospělým vedoucím.

B. DALŠÍ SOUČÁSTI SOBOTNÍ ŠKOLY

- Song servis
- Misijní část
- Oznámení

3 - ZAČÍNÁME

Poznámka pro učitele: Utvořte si vlastní program z možností, které se Vám nabízí. Při přípravě myslete na to, že studenti musí mít možnost se aktivně zapojit a komunikovat i mezi sebou a příležitost studovat Boží slovo. Nezapomeňte jim během lekce rozdat studentské materiály na další týden.

A. ÚVODNÍ AKTIVITA

Příprava – Budete si muset nachystat papíry, psací potřeby, nůžky (možná taky nějakou pěknou hudbu, nebo video, které by dotvářelo atmosféru). Před začátkem hodiny, napište na list papíru jména všech studentů a nechte mezi jmény vždy volné místo aby se tam dala dopsat věta. (Možnost: pokud máte velmi malou třídu, napište jméno každého studenty na zvláštní papír, a nechte ostatní ať každý napíše svůj komentář ke každému z jmen – viz dále.)

Start – Když studenti budou vcházet do třídy, dejte každému z nich postupně list se jmény studentů a poproste je aby k nim napsali nejpěknější věc, která je o tom člověku napadne. Když všichni tuto aktivitu dokončí, vyberte papíry, které pak později rozdáte.

Rozbor akce – **?** „Proč si myslíte, že jsme tuto aktivitu dělali?“ (Možná to má něco společného s lekcí na tento týden...) **Co si myslíte, že se bude dít až si lidé budou moci přečíst co o nich druzí napsali? Proč je důležité abychom pěkně mluvili o lidech?** (Bůh říká, že máme mít jeden druhého rádi. Pak budeme spolu lépe vycházet) **Co se děje, když o druhém nemluvíme pěkně?** (Trpí tím vztahy.)

Poznámka: Rozstříhejte jednotlivé věty a rozdejte studentům, každému co patří. Můžete je všechny nalepit na jeden list papíru (pro každého studenta zvlášť. Toto můžete dělat když budou studenti pracovat na aplikační aktivitě a nebo poprosit nějakého dospělého aby vám s tím ve třídě pomohl během programu.

B. ÚVODNÍ AKTIVITA

Příprava – Napište dostatek vět, které začínají rozhovor, tak aby jste měli jednu větu pro každé tři studenty ve třídě. Mějte připraveny stopky, nebo hodinky (můžete použít také budík, píšťalku, zvonek, nebo něco co zvukem ukončí konverzaci.)

Pozor – Požádejte studenty aby se rozdělili do skupin po třech. Jeden z nich bude sledovat konverzaci ale nebude mluvit, jeden z nich dostane kousek papíru s počáteční větou pro začátek rozhovoru (sami se rozhodněte co by se pro vaši skupinu lépe hodilo.)

Start – Řekněte studentům, že jednomu z každé skupiny dáte na papírku větu, kterou by měl začít rozhovor s druhým členem skupiny. Třetí člověk bude pouze poslouchat a sledovat diskusi. Samotná témata nejsou až tak důležitá. Důležité je jak se ti dva o tom baví. Pokaždé, když jeden z nich v rozhovoru řekne něco negativního o druhém, nebo nějak shodí myšlenku toho druhého, použije hanlivou přezdívku, nebo udělá nějaký nevhodný zvuk nebo se zatváří nevhodně, ten, kdo sleduje konverzaci musí zastavit

diskusi a přinutit toho člověka aby se vyjádřil jiným způsobem. Dejte studentům 3 minuty na tento rozhovor.

Možná témata k rozhovoru:

Ženy jsou hroznými vojáky.

Lidé s nadváhou by měli platit příplatek za sedadla ve veřejné dopravě..

Ve školách by se nemělo veřejně modlit.

Žena by měla mít právo se rozhodnout k interrupci kdykoliv.

Rozbor akce – [?] „Tak jak se vám dařilo? Bylo to těžké zůstat pozitivní? Proč ano, proč ně? Co nám toto cvičení řeklo o nás samotných? (Nejsme moc zvyklí mluvit hezky o druhých lidech) Požádejte studenty aby si našli a někdo přečetl, Koloským 4,6 Tento text nám říká, že naše řeč by měla být laskavá a okořeněná solí (v ekumenickém překladu je toto v poznámce pod čarou) Co to znamená, že by měla být okořeněná solí? (Sůl dodává jídlu chuť, se solí je jídlo dobré. Pěkná slova člověk snadněji přijme než nedativní výroky. Sůl je také konzervantem, chrání jídlo před zkažením. Chrání naše vztahy, tak že fungují lépe.) Je to vůbec možné, abychom vždy mluvili laskavě? (Jsme pod tlakem a nejsme na to moc zvyklí. Ani lidé kolem nás laskavě nemluví.)

C. ÚVODNÍ ILUSTRACE

Vlastními slovy povyprávěj následující příběh:

Už mnohokrát byl vyprávěn příběh ve kterém se otec tak rozzlobil na svého syna, že mu řekl že si přeje aby zemřel. Samozřejmě, že to otec nemyslel doslova ale chlapec byl tím tak zlomený že odešel do svého pokojíku. O několik hodin později otec našel svého syna v jeho pokoji myrtvého. Jestli se tento příběh opravdu stal tak jak se vypráví nebo ne, ukazuje nám tpo jakou moc mají naše slova a jak působí na ostatní. Lékařskou vědou bylo dokumentováno, že lidé, kteří mají blízko smrti často zůstanou naživu déle proto, aby měli možnost rozloučit se se svými milými. Pak ,dyž se s nimi rozloučí, a to kdo je mají rádi jim řeknou něco jako „teď si můžeš odpočinout.“ Tito lidé zemřou. Znovu, vidíme sílu a moc slov.

Najděte si a spolu přečtěte Přísloví 18,21. „V moci jazyka je život i smrt.“

4. SPOJUJÍCÍ ČLÁNEK

A. PROPOJENÍ S KRÁLOVSTVÍM

Povyprávěj následující vlastními slovy:

Shazování lidí je používání „ negativních nebo ponižujících slov nebo činů, které ukazují neúctu vůči člověku, nebo skupině lidí... Ponižování je používáno v důsledku strachu, zlosti, nezájmu, závidi, potřeby moci, frustrace, nedostatku alternativních komunikačních schopností, pocitu nejistoty, ze zvyku, odpozorovaného chování, nebo z legrace. Obvykle ponižování vysvětlujeme jako legraci – tak jak to vidíme v televizních seriálech. Verbální ponižování je používáno buď přímo (řekneme to člověku do očí) a nebo nepřímo (mluvíme s třetím člověkem o někom jiném).“ - Z článku Neshazovat na www.noputdowns.org

[?] „V životech agentů Božího království shazování nemá místo. Uvidíme, že Bible nám dává přesné instrukce jak o druhých mluvit a jak s nimi mluvit. Rozdejte studentům jejich lekce a nebo je poproste aby si je vytáhli a našli si část Bůh říká. Pak požádejte dobrovolníky aby postupně přečetli všechny pasáže.

B. PROPOJENÍ S ILUSTRACÍ V LEKCI

Požádejte předem někoho aby v hodině přečetl nebo povyprávěl příběh z části na sobotu ze studentské lekce. Když skončí zeptejte se:

? „**Co má tento příběh společného s našim dnešním tématem?** (Ukazuje jak je důležité s lidmi mluvit laskavě.) **Proč je to důležité, obzvláště pro křesťany mluvit laskavě jeden s druhým?** (Nikdy nevíme jak to může druhému pomoci. Bůh nám to přikazuje. Dává nám to sílu bojovat boj proti zlému. Je to způsob jak následovat příkladu, který nám dává Kristus.) **Co se stane když se podle toho nebudeme řídit?** (Může se stát, že tím někoho úplně zničíme. Druzí v nás nemohou vidět Krista. Křesťané pak ztrácejí odvahu. Dáváme tak špatný příklad nevěřícím.)

C. PROPOJENÍ S ŽIVOTEM

Příprava – Rozdejte studentům pracovní listy, které najdete na konci této lekce. Upozorněte je na text **Efezským 4,29-5,20** a **Koloským 3,8-10**, které mají natištěny ve svých lekcích. Poproste dobrovolníky aby tyto pasáže přečetli nahlas.

Pozor – Požádejte studenty, aby v malých skupinách prošli biblické texty a na listy papíru, které jste jim rozdali vypsali každodenní příklady toho, co je tam uvedeno. Mohou to být slova písniček, nadpisy, rozhovory z filmů nebo různých pořadů, nebo nějaké citáty z knih nebo časopisů.

Start – Projděte se studenty jejich pracovní listy, až už budou s nimi hotovi.

? „**Vidíme, že jsme zahlcováni vším tím proti čemu Bible mluví. Musíme být velmi opatrní abychom nenapodobovali to, co neustále slyšíme. Ještě lepší je, když se nebudeme vystavovat tolik těmto negativním věcem, abychom byli schopni žít jako agenti Božího království.**“

„ **Co můžeme udělat proto, abychom nenapodobovali to jak lidé běžně mluví a nebo se navzájem k sobě chovají?** (Měli bychom přemýšlet o dobrých věcech, nestýkat se s negativními lidmi tak často, nedívat se na a neposlouchat negativní pořady, být si vědomi toho co říkáme a jak se neverbálně projevujeme. A opravdu poslouchat, když nám dospělí říkají že jsme proti něčemu zaujatí. Omluvit se a zkusit to říct jinak. Modlit se za to.)

Odkažte studenty na **Filipským 4,8** v jejich studentské lekci. **Tato pasáž nám dává zcela jasné instrukce o tom o čem máme přemýšlet. Někdo to přečtete. Vers devátý říká že bychom toto měli provozovat i v praxi. Pokuste se tento týden vytvořit si nový zvyk a dívat se na druhé a mluvit o nich jen v dobrém. S Boží milostí to dokážete. Už dnes jste dobře začali. Připomeňte studentům, že si vytvořili seznam pozitivních komentářů jeden o druhém už na začátku hodiny. A oznamte jim, že jim, že jim ten jejich list dáte na konci aby si ho vzali sebou.**

„**Co nám tyto texty říkají o tom, kdy a jak můžeme přijít za Ježíšem? Co pro to musíme udělat?**“ Udělejte seznam bodů a napište je na viditelné místo.

5. APLIKACE

A. APLIKAČNÍ AKTIVITA

Tato aktivita je založena na ilustračním příběhu ze studentské lekce o třech stužkách. Mějte připraveny stužky, a na každé z nich napsáno „ To kým jsem mění svět.“ A zásobu odznaků nebo samolepek s těmito slovy. Řekněte studentům, že si jich vážíte, že oni pomáhají měnit váš život.)Pokuste se aby to bylo upřímné.) Pak každému ze studentů dejte stužku nebo odznak nebo samolepku.

„A teď se pokusme to stejné říci jeden druhému.“ Rozdejte každému studentu ještě dvě samolepky, nebo stužky a požádejte je aby takto ocenili někoho jiného ze třídy. Další týden se jich pak můžete zaptat na to co to pro ně znamenalo.

B. APLIKAČNÍ OTÁZKY

1. Můžeme někoho ponižovat beze slov, vysvětlete.
2. Může být pochvala stejně zničující jako ponižení? V jakém smyslu?
3. Jak bychom se měli zachovat, když nás někdo ponižuje?
4. Odkud vlastně pochází tendence někoho srazit, ponižit?
5. Říkají nám verše v Koloském a Efezským že bychom měli zpívat jen náboženské písně a číst jen křesťanské knihy a dívat se jen na filmy s náboženskou tematikou? Ano nebo ne?

6. ZÁVĚR LEKCE

SHRNUTÍ

Vlastními slovy shrňte následující myšlenky:

I když je to přirozené, musíme se mít na pozoru před naší tendencí druhé nebo sami sebe ponižovat. Kristus zemřel za nás za všechny. Všichni máme v jeho očích velikou hodnotu. Tím, když ponižujeme druhé, nebo sami sebe snižujeme tím hodnotu daru, který nám on dal, tím, že za nás položil svůj život. Slova nemusí okamžitě někoho zabít, ale mohou ničit a dovést někoho až ke smrti. Pokusme se zařčit už dnes a dovolit Bohu aby nám pomohl změnit to jak někdy jeden s druhým ničivě jednáme.

Pracovní list pro lekci 10:

Instrukce: Do sloupce Negativa, kterým se chceme vyhnout a Pozitiva, která chceme pochválit vypište konkrétní věci z těchto částí z bible (Efezským 4,29-5,20 a Koloským 3,8-10). Pište to z pohledu agenta Božího království, čemu by se takový agent měl věnovat a čemu by se naopak měl vyhnout. Pak do sloupce příklady napište nějaký příklad z poslední doby, nějaký kladný příklad(To je mnohem složitější než dávat negativní příklady, že?)

Negativa, kterým se chceme vyhnout	Pozitiva	Příklady
Efezským		
Koloským		